

OSNOVNA ŠOLA KARLA DESTOVNIKA KAJUHA ŠOŠTANJ

KOROŠKA CESTA 7, 3325 ŠOŠTANJ

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ SAŠA REGIJE

RAZISKOVALNA NALOGA:

ME SPREJMEŠ, ČEPRAV SEM DRUGAČEN?

Tematsko področje: PSIHOLOGIJA

Avtorici:

Ana Novak, 9. razred

Neja Mraz, 9. razred

Mentorica:

Maja A. Požegar, univ, dipl. psih.

Šoštanj, 2023

Raziskovalna naloga je bila opravljena na osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj.

Mentorica: Maja A. Požegar, univ. dipl. psih.

Datum predstavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Osnovna šola Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj, šolsko leto 2022/2023

KG drugačnost/vrstniško nasilje/sprejemanje/medvrstniški odnosi/predsodki

AV NOVAK, Ana/ MRAZ, Neja

SA AHTIK POŽEGAR, Maja

KZ 3325 Šoštanj, SLO, Koroška cesta 7

ZA OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

LI 2023

IN **ME SPREJMEŠ, ČEPRAV SEM DRUGAČEN?**

TD Raziskovalna naloga

OP 45 str., 6 tabel, 13 graf., 11 sl., 1 pril., 14 vir.

IJ SL

JI sl / en

AI Raziskovalna naloga je nastala z namenom, da bi na naši šoli zmanjšali medvrstniško nasilje in da bi učenci malo bolje sprejemali drugačnost. Drugačnost je tema, o kateri se zadnje čase premalo govori. Veliko drugačnosti je tudi na naši šoli. Zanimalo naju je, kako nanjo gledajo učenci iz zadnje triade naše šole in kaj sploh je za njih drugačnost. Ali so učenci, ki so drugačni, večkrat žrtev medvrstniškega nasilja? Ali učitelji in učenci, če pride do nasilja zaradi drugačnosti, v razredu dobro reagirajo? Kako se počutijo učenci, ki so iz družbe izključeni zaradi svoje drugačnosti? To je bilo nekaj vprašanj, ki sva si jih zastavili. Drugačnost je v resnici povsod okoli nas. Vsak je na svoj način drugačen in tega se ljudje premalo zavedamo. Meniva, da se ljudje, sploh mladostniki, do različnih oseb ne bi smeli obnašati drugače kot se do ostalih. Ne bi jih smeli izrivati iz družbe, saj to povzroči veliko skrbi in stisk. Med raziskovanjem sva izvedli anketo in se pogovorili o drugačnosti s petimi učenci iz naše šole. Upava, da sva vsaj malo pripomogli k boljšemu sprejemanju drugačnosti na naši šoli, čeprav veva, da je do konca še dolga pot.

KEYWORD DOCUMENTATION

ND Primary school Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj, 2022/2023

CX difference/peer violence/acceptance/peer relations/prejudices

AU NOVAK, Ana/ MRAZ, Neja

AA AHTIK POŽEGAR, Maja

PP 3325 Šoštanj, SLO, Koroška road 7

PB Primary school Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj

PY 2023

TI **DO YOU ACCEPT ME, EVEN THOUGH I AM DIFFERENT?**

DT RESEARCH WORK

NO 45 p., 6 tab., 13 fig., 1 ann., 14 ref.

LA SL

AL sl / en

AB This research assignment was created with the aim of reducing peer violence in our school and to make our pupils a little more accepting of difference. Difference is a topic that has not been talked about enough recently. There is a lot of difference in our school too. We wanted to know how the pupils from the last third of our school see it and what difference means to them. Are students who are different from others more likely to be victims of peer violence? Do teachers and students react well when violence occurs because of difference in the classroom? How do students who are excluded from society because they are different feel? These were some of the questions we asked ourselves. In fact, difference is all around us. Everyone is different in their own way, and not enough people realise this. We believe that people, especially young people, should not behave differently towards different people than they do towards others. They should not be pushed out of society, as this causes a lot of worry and distress. During the research, we conducted a survey and talked about difference with five students from our school. We hope that we have contributed at least a little to a better acceptance of difference in our school, even though we know that there is still a long way to go.

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	1
2 PREGLED OBJAV	3
2.1 MLADOSTNIKI.....	3
2.2 PRAVICA DO DRUGAČNOSTI	4
2.3 KAJ JE TO DRUGAČNOST	5
2.4 STRPNOST, DISKRIMINACIJA TER STIGMATIZACIJA.....	6
2.5 DRUGAČNI UČENCI	7
2.6 OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI.....	8
2.7 SPREJEMANJE DRUGAČNOSTI V DANAŠNJI DRUŽBI.....	9
2.8 MEDVRSTNIŠKO NASILJE V ŠOLI.....	9
2.9 VLOGA UČITELJEV PRI PREPREČEVANJU NASILJA	10
3 METODE DE LA	12
3.1 ANKETA: potek raziskave in obdelava podatkov	12
3.2 INTERVJUJI	13
4 REZULTATI	14
5 DISKUSIJA	31
6 ZAKLJUČEK	34
7 POVZETEK	35
8 SUMMARY	36
9 VIRI IN LITERATURA	37
ZAHVALA	40
PRILOGE	41

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol anketirancev	14
Graf 2: Prikaz učencev po razredih	15
Graf 3: Udeleženosť v medvrstniškem nasilju med učenci.....	15
Graf 4: Največkrat žrtve nasilja po mnenju anketirancev	18
Graf 5: Po mnenju anketirancev drugačni učenci.....	19
Graf 6: Sprejemanje drugačnosti na šoli.....	21
Graf 7: Kako pogosto so učenci nasilni do drugačnih.....	22
Graf 8: Kako pogosto so drugi nasilni do anketirancev zaradi drugačnosti.....	22
Graf 9: Mnenje anketirancev o nevarnosti drugačnih	24
Graf 10: Katere drugačne osebe se anketirancem zdijo nevarne.....	25
Graf 11: Pogovor o drugačnosti z učitelji.....	26
Graf 12: Pogovor o drugačnosti s starši.....	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število odgovorov pri četrtem vprašanju.....	16
Tabela 2: Toleranca do nasilja pri učencih.....	17
Tabela 3: Toleranca do nasilja pri učiteljih	17
Tabela 4: Ocena sprejemanja drugačnosti v razredu.....	20
Tabela 5: Kdo po mnenju anketirancev najbolje sprejema drugačnost.....	23

KAZALO SLIK

Slika 1: Skupina mladostnikov	3
Slika 2: Drugačni otroci po svetu	4
Slika 3: Roke štirih med seboj različnih ljudi.....	5
Slika 4:igmatizacija v svetu.....	6
Slika 5: Enakopravnost v svetu	7
Slika 6: Skupina drugačnih učencev	7
Slika 7: Verbalno nasilje v osnovni šoli	8
Slika 8: Skupina ljudi v družbi	9
Slika 9: Medvrstniško nasilje v šoli.....	10
Slika 10: Učiteljica, ki pomaga otrokom	10
Slika 11: Otroci s posebnimi potrebami v šoli	11

SEZNAM OKRAJŠAV IN SIMBOLOV

oz.	oziroma
npr.	na primer
tj.	to je
št.	število
%	odstotki

1. UVOD

Če besedo “drugačnost” poiščemo v Slovarju slovenskega knjižnjega jezika, bomo ugotovili, da to pomeni lastnost, značilnost drugačnega, oziroma dejstvo, da se kdo po lastnostih razlikuje od določenega. Kako pa na drugačnost gledajo najstniki? Kaj si o drugačnosti mislijo in kako jo sprejemajo? Kdo je po njihovo drugačen ter zakaj so mladostniki lahko bolj nasilni do drugačnih vrstnikov? To so vprašanja, ki sva si jih zastavili in želeli poiskati odgovore na njih.

Zanimalo naju je, kako drugačnost sprejemajo učenci zadnje triade naše šole in kako se med njimi počutijo domnevno drugačni učenci. Poleg zastavljenih vprašanj je namen najine raziskovalne naloge tudi zmanjšanje medvrstniškega nasilja nad drugačnimi v višjih razredih naše šole in izboljšanje počutja učencev, ki so zaradi svoje “drugačnosti” večkrat žrtve medvrstniškega nasilja.

Medvrstniško nasilje je zadnje čase vedno večji problem, zato sva želeli ugotoviti tudi, kakšno nasilje je največkrat izvedeno na naši šoli do drugačnih in kako se na to odzivajo učenci ter učitelji.

Vsi ljudje smo med seboj različni bolj, kot se tega zavedamo. Današnji čas je po eni strani čas, ko smo preko globalnih medijev, vsakodnevnega stika z dogajanjem v svetu precej izpostavljeni raznolikosti ljudi. Po drugi strani pa nas še vedno spremlja strah pred drugačnim, novim, kar čutimo kot ogroženost lastnih vrednot in našega načina življenja. Drugačnost je tema iz vsakdanjega življenja, o kateri govorimo premalo. Pogovorov o drugačnosti bi moralo biti več, saj pogovor osvobaja in povezuje, razkriva neznano, ki se ga bojimo – približuje drugačnost.

HIPOTEZE:

Sestavili sva nekaj raziskovalnih predvidevanj oz. hipotez, ki jih bova tekom naloge preverjali in jih na koncu potrdili oziroma ovrgli.

1. Večina učencev je že bila udeležena v medvrstniškem nasilju.
2. Učenci, ki jih vrstniki dojemajo kot drugačne, so pogosteje žrtve medvrstniškega nasilja.
3. Večina učencev bo menila, da se učenci in učitelji na nasilje ne odzivajo dobro, saj ga večinoma le opazujejo in ga ne preprečujejo.
4. Večina učencev bo kot drugačne ocenila vrstnike, ki izstopajo po zunanjih značilnostih oz. videzu.
5. Večina učencev drugačnih vrstnikov ne bo videla kot nevarnih.
6. Večina učencev se z učitelji ali starši redko pogovarja o drugačnosti med otroki.

2 PREGLED OBJAV

2.1 MLADOSTNIKI

Mladostništvo ali adolescenca je razvojno obdobje pri človeku med otroštvom in odraslostjo. Adolescenca se pri dekletih začne z enajstim letom in traja do šestnajstega, pri fantih to obdobje traja od dvanajstega do osemnajstega leta. (1)

Mladostništvo je obdobje, v katerem najstniki oblikujejo svojo identiteto. Spoštovanje samega sebe oz. samospoštovanje je zelo pomemben del odraščanja; nanaša se na dejavnike iz našega okolja kot so: lastna učna uspešnost, telesne sposobnosti, socialne vrednote, raznovrstna prijateljstva... Mladostnik z vrstniki veliko komunicira in z njimi preživi veliko prostega časa, kar zelo vpliva na njihov socialni razvoj. Vrstniki lahko na najstnike vplivajo pozitivno in negativno (če ga zavračajo, odrivajo iz družbe ali mu namenjajo žaljive opazke in se iz njega norčujejo – ga ne sprejmejo takšnega kot je) (1).

Slika 1: Skupina mladostnikov

Mladostniku šola ni samo kraj, kjer pridobiva novo znanje, temveč tudi kraj, kjer preverja svojo sprejetost med vrstniki, kar je za njih zelo pomembno. V šoli se ne želijo počutiti kot številke, temveč biti sprejeti kot osebnosti. Mladostniki imajo veliko energije, zagnanosti, sposobnosti in izvirnosti. Šola je možnost, da vse te sposobnosti rodijo sadove. Kaj pa narediti, da se bodo učenci med seboj bolj sprejemali tudi, če bo kdo drugačen? Ključ do uspeha je pogovor. Več kot bo o drugačnosti pogovorov, lažje jo bodo

učenci sprejeli. Osnova vsakega pogovora pa je, da svojega sogovornika spoštujemo, ne glede na to, koliko je star (2).

2.2 PRAVICA DO DRUGAČNOSTI

Človekove osnovne pravice so zapisane v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in namenjene vsakemu človeku. Moramo jih spoštovati in nikakor jih nikomur ne smemo odvzeti. Pravico do drugačnosti lahko uvrstimo med socialne, kulturne in razvojne pravice. Vsaka pravica prinaša svojo dolžnost, tako tudi pravica do drugačnosti prinaša dolžnost, da ljudi, ki so drugačni spoštujemo (3).

Med seboj se zaradi drugačnosti ali česar koli drugega ne bi smeli zbadati, konec koncev smo vsi med seboj drugačni. Vsi ljudje imamo različne kvalitete, lastnosti, značilnosti, tako pa se med sabo še bolj razlikujemo. V zadnjih časih se pritisk nad vsem, ki izstopajo, vedno bolj povečuje. Pogosto se ljudje, ko se srečajo z drugačnimi osebami, počutijo ogrožene.

Zakaj je tako? Ljudje si v mislih velikokrat naredimo vsak svoj red, da lažje razumevamo svet. Ko srečamo nekoga, ki ima v mislih drugačen red kot mi, nas postane strah, da bo tisti red zajel našega. Počutimo se ogroženi, saj želimo ohraniti svoj red in zato se zanj začnemo boriti. Velikokrat prav zaradi tega pride do konflikta (4). Za razumevanje in spoštovanje do drugačnosti, moramo ljudje biti zelo strpni.

© CanStockPhoto.com - csp0647848

Slika 2: Drugačni otroci po svetu

2.3 KAJ JE TO DRUGAČNOST

Da bi razumeli, kako drugačnost sprejemati, je najprej potrebno vedeti, kaj sploh je drugačnost. Drugačnost je, ko se nekaj razlikuje od določenega (5). Zaradi obnašanja okolice in visokih standardov normalnosti današnjega sveta, je drugačnost za nekatere velikokrat breme. To velja še posebej za osebe, ki o svoji drugačnosti ne morejo odločiti. To so npr. osebe z različnimi boleznimi, osebe, ki se razlikujejo po telesnem videzu... (4). Za ljudi, ki drugačnosti ne morejo sprejeti ali je razumeti, so besede strpnost, enakopravnost, spoštovanje daleč od resničnosti.

Da bi vedno več ljudi v prihodnosti drugačnost sprejelo, bi se o drugačnosti in o človekovih pravicah vedno več otrok moralo o tem pogovarjati s starši in učitelji, vzgojitelji... Ljudje si pred predvsem nezaželeno drugačnostjo ne bi smeli zatiskati oči, ali se je izogibati ter se je bati (6). Če želimo, da se sprejemanje vseh raznolikih ljudi v današnji družbi izboljša, bi morali o drugačnosti več govoriti. Da pa bi lahko sprejemali drugačnost, pa moramo ljudje biti potrpežljivi in strpni. Da bi bolje spoznali pomen drugačnosti, moramo poznati tudi nekaj pojmov, ki so z njo povezani.

Slika 3: Roke štirih med seboj različnih ljudi

2.4 STRPNOST, DISKRIMINACIJA TER STIGMATIZACIJA

Strpnost, diskriminacija, sigmatizacija, raznolikost, enakopravnost... To je le nekaj izrazov, ki so trdno povezani s pojmom drugačnost. Da bi razumeli kako sprejemati drugačnost in raznolikost, moramo najprej poznati pomen zgornjih pojmov.

Strpnost, ki je zelo pomembna za spoštljiv odnos, je v bistvu sposobnost mirnega sožitja z osebami ali pa s skupnostjo. Strpnost ni pravica, temveč aktivni odnos do človekovih pravic. Je skladnost v različnosti (7).

Medtem, ko strpnost spodbuja k spoštovanju in sožitju med ljudmi, je diskriminacija neenako obravnavanje posameznika, zaradi narodnosti, rase, spola, izobrazbe... Diskriminacija tako ogroža uresničevanje človekovih pravic (8).

Sigma ali sigmatizacija je podoben pojem kot diskriminacija, le da ta označuje poseben odziv okolja na različnost (9). Sigmatizacija je odziv okolja na nezaželjeno drugačnost. Drugačnost je velikokrat lahko sigmatizirana, okolje sigmatizirane osebe dojema manj vredne in tako so lahko velikokrat tarča posmeha (6).

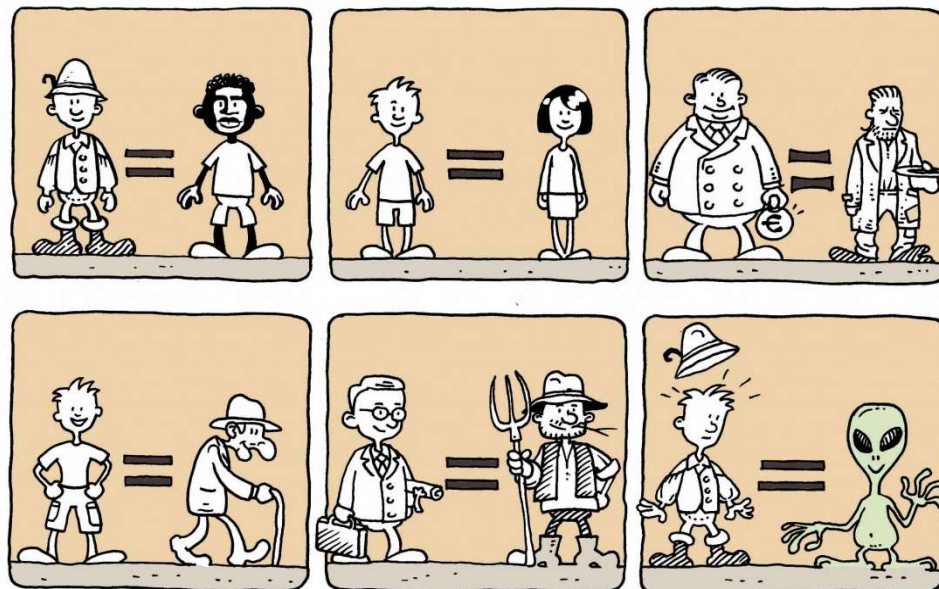

Slika 4: Sigmatizacija v svetu

Raznolikost je več kot spol posameznika, njegova starost, barva kože, barva las... Pri raznolikosti lahko opazimo izkušnjo celotnega človeštva. Predstavlja celotno populacijo, drugačna okolja... Raznolikost veliko pripomore k razvoju pravičnejše družbe (10). Potrebno jo je sprejemati, spoštovati in vključevati v pogovore.

Tudi enakopravnost je pomemben pojem, ki pripomore k razvoju boljše družbe. Enakopravnost in enakost nista pojma z enakim pomenom. Enakopravnost je stanje, ko

imajo vsi enake pravice in dolžnosti, enakost pa pomeni lastnost, značilnost nečesa enakega (11). Družba si prizadeva, da bi v svetu bilo čim več enakopravnosti npr. med spoloma, med državami, med narodi...

Slika 5: Enakopravnost v svetu

2.5 DRUGAČNI UČENCI

Večkrat so različne akcije, ki bi pripomogle k sprejemanju drugačnosti, neuspešne. Drugačno osebo sprejmemo le takrat, ko za nas ni več drugačna, ko s tem živimo. Navadno so kot drugačni učenci največkrat videni otroci, ki motijo učne procese (12). Velikokrat so kot drugačni sprejeti tudi otroci, ki izstopajo po telesnem videzu npr. po barvi kože, po močnejši postavi, po narodnosti...

Slika 6: Skupina drugačnih učencev

Če so učenci z učnimi motnjami dobro sprejeti, učni procesi delujejo dokaj normalno. Kadar pa takšni otroci niso sprejeti, s svojim obnašanjem ponavadi še bolj motijo učne procese in tako so še bolj izpostavljeni medvrstniškemu nasilju (12).

2.6 OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

Otroci s posebnimi potrebami so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni, gluhi in naglušni otroci, otroci z govornimi motnjami in gibalno ovirani otroci... Raziskave so pokazale, da so otroci s posebnimi potrebami trikrat bolj izpostavljeni medvrstniškemu nasilju kot običajni. Namen medvrstniškega nasilja je navadno prestrašiti in prizadeti žrtev. Obstaja nekaj dejavnikov za tveganje k medvrstniškemu nasilju. To so otrokova osebnost in družina, otrokovi vrstniki, šolski sistem, mediji (4)...

Slika 7: Verbalno nasilje v osnovni šoli

Tako žrtev kot nasilnež imata težave z medosebnimi odnosi, slabo samopodobo. Nekateri otroci s posebnimi potrebami so lahko, če pride do nasilja, manj odzivni, ne govorijo, ne reagirajo (13). Pri medvrstniškem nasilju je velikokrat težava v tem, da nihče od opazovalcev ne stopi na stran žrtve.

2.7 SPREJEMANJE DRUGAČNOSTI V DANAŠNJI DRUŽBI

Sprejemanje raznolikosti in drugačnosti je zahtevno in za nekatere na žalost nesprejemljivo. Omejenost na normalnost je pogosto vzrok, da se ljudje sploh počutimo kot drugačne. To nam ne daje možnosti, da bi v resnici pokazali in dokazali kaj zmoremo. Sprejeti drugačnost, pomeni biti drugačen tudi sam, saj se s tem upiramo prepričanju ljudi o normalnosti (4).

Slika 8: Skupina ljudi v družbi

Drugačni ljudje niso drugačni niti po naključju niti po naravi niti po svoji volji. Drugačni so, ker ima družba postavljene standarde normalnosti in če jih kdo ne izpolnjuje točno, je za druge drugačen. Pot do tja, ko nihče ne bo več mislil, da je kdo od koga drugačen je še dolga in tega se ljudje premalo zavedamo.

2.8 MEDVRSTNIŠKO NASILJE V ŠOLI

Na pojav nasilja v šoli vpliva veliko dejavnikov, npr. socialno okolje, družbene spremembe... Velikokrat prinašajo posamezniki v šolo nasilje zaradi izkušenj iz svojega okolja oz. družine. Za mladostnike je zelo pomembno, koliko pozornosti v nasilje vложи šola in učiteljski zbor.

Da bi do nasilja prihajalo vedno manjkrat, mora šola zagovarjati kulturno nenasilja. Na otroke morajo učitelji prenašati vrednote, ki bi preprečevale nasilje. Zelo pomemben del vzgoje je poučevanje o človekovih pravicah (13).

Slika 9: Medvrstniško nasilje v šoli

Če se v šoli pojavi nasilje, je zelo pomembno, da šola odkrije vzroke za pojav nasilja, nato pa ukrepa z določenimi ukrepi. Motečega vedenja ne smemo nikoli ignorirati, učence lahko opomnemo na pravila, zmanjšujemo napetost, poiščemo vzroke za motenje pri pouku (13) ...

2.9 VLOGA UČITELJEV PRI PREPREČEVANJU NASILJA

Učiteljeva vloga pri preprečevanju nasilja je zelo pomembna. Učitelji morajo v razredu zagotoviti pot do učnega uspeha, privzgojiti delovne navade, razviti interese, vzpodbujati povezovanje z vrstniki... Učenci se morajo za uspešen odnos med učiteljem in otrokom naučiti upoštevati pravila, razvijati notranjo kontrolo, naučiti se ohraniti odnos. Za nekatere otroke je prehod na predmetno stopnjo težaven, saj se srečajo z več učitelji (13).

Slika 10: Učiteljica, ki pomaga otrokom

Učenci, ki so pogosto nasilni, potrebujejo celosten pristop. Pripraviti je treba načrt za delo z njimi. Otroku morajo pomagati pri kontroli čustev, pri komunikaciji z vrstniki in pri reševanju problemov. Posebno neprijetno in boleče za otroka je, če učitelj izrablja njegovo šibkost. Kadar pride do konflikta med učiteljem in učencem, lahko pričakujemo od učitelja, da bo prevzel iniciativo za razrešitev konflikta (13).

Slika 11: Otroci s posebnimi potrebami v šoli

3 METODE DELA

Za izdelavo raziskovalne naloge sva izbrali naslednje metode dela:

- Za teoretični del naloge sva podatke pridobili s pregledom literature iz spleta torej različne članke, raziskave... ter knjig o psihologiji človeka. Iskali sva podatke, zakaj ljudje vidimo nekatere kot drugačne. Uporabili sva opisno metodo dela.

- Za empirični del naloge sva uporabili tako imenovano kvantitativno metodo raziskovanja – anketiranje. V anketo sva vključili osnovnošolce 7., 8. in 9. razreda. saj sva pri njih opazili največ nasilja zaradi nesprejetosti. Bolj podroben opis tega raziskovalnega inštrumenta bova predstavili kasneje. Za ta del raziskovalne naloge sva opravili tudi 5 intervjujev, katere sva opravili z učenci, ki so po mnenju ostalih učencev drugačni oz. ne sprejeti med vrstniki.

3.1 ANKETA: potek raziskave in obdelava podatkov

Kot sva že prej omenili, sva za metodo raziskovanja med drugim uporabili anketeranje. Anketa je vsebovala 21 vprašanj. Razdeljena je bila na 3 dele. V prvem delu sva spraševali po osnovnih podatkih učencev. Prvo in drugo vprašanje sta spraševala po spolu in razredu učenca. Od 4. do 11. vprašanja je sledil drugi sklop ankete, in sicer o medvrstniškem nasilju. V tem sklopu sva učence vprašali, kako vidijo nasilje med vrstniki na naši šoli in če so že kdaj bili udeleženi oz. v kakšni vlogi so se ga udeležili. Od 12. do 21. vprašanja ja bil tretji sklop vprašanj, v katerem naju je zanimalo kaj beseda “drugačen/a” pomeni anketirancem ... Anketo, ki je bila anonimna, sva izvedli v decembru in januarju. Učenci so do ankete dostopali prek šolske spletne strani, na kateri je bila objavljena. Na začetku sva jih seznanili, čemu je namenjena anketa in kje bodo objavljeni rezultati. Tudi med izvajanjem ankete sva naleteli na nekaj neprijaznih opazk, predvsem iz strani fantov, kljub temu, da so bili zraven prisotni učitelji, ki pa niso ukrepali. To je na žalost še bolj potrdilo dejstvo, da zbadanje drugih oz. verbalno nasilje na naši šoli / na sploh med mladimi ni več sramota in da le malo odraslih poskuša to zatreti.

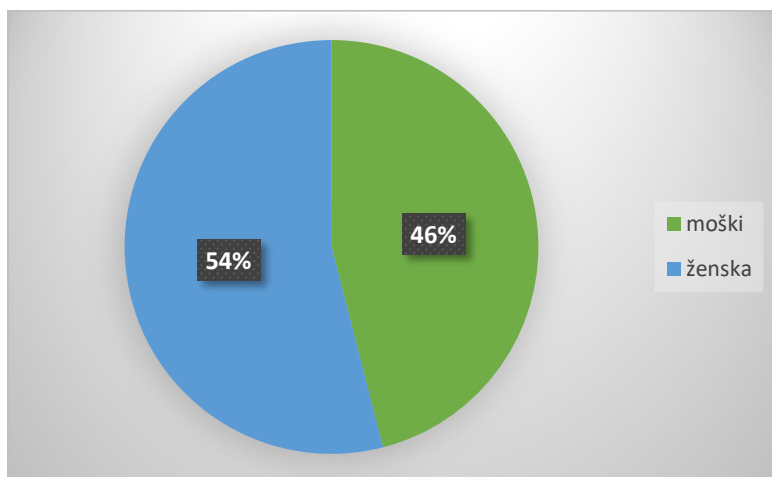
3.2 INTERVJUJI

Na podlagi ankete sva izbrali nekaj učencev, ki bi jih lahko z intervjuji vključili v raziskovalno nalogo. Intervjuje sva opravili z petimi učenci, ki sva jih razdelili v tri skupine. Prva skupina učencev je bila opredeljena kot žrtev. To sta bila učenec iz naše šole, ki je velikokrat žrtev nasilja zaradi istospolno usmerjenosti, in učenec, ki je velikokrat žrtev nasilja zaradi svoje telesne drugačnosti. Sledil je učenec, ki ga drugi vidijo kot nasilneža. Z njim sva se želeli pogovoriti, kako se to zdi njemu in zakaj se nasilno obnaša. Zadnji dve učenki pa sta na našo šolo prišli v petem razredu iz podružnične šole Topolšica. Z njima sva se pogovorili o tem, kako so učenci sprejeli niju.

Žrtev nasilja/ drugačna oseba po mnenju vrstnikov	Nasilnež	Sprejeti oz. nesprejeti učenci iz podružnične šole
Učenec št. 2	Učenec št. 5	Učenec št. 1
Učenec št. 3		Učenec št. 4

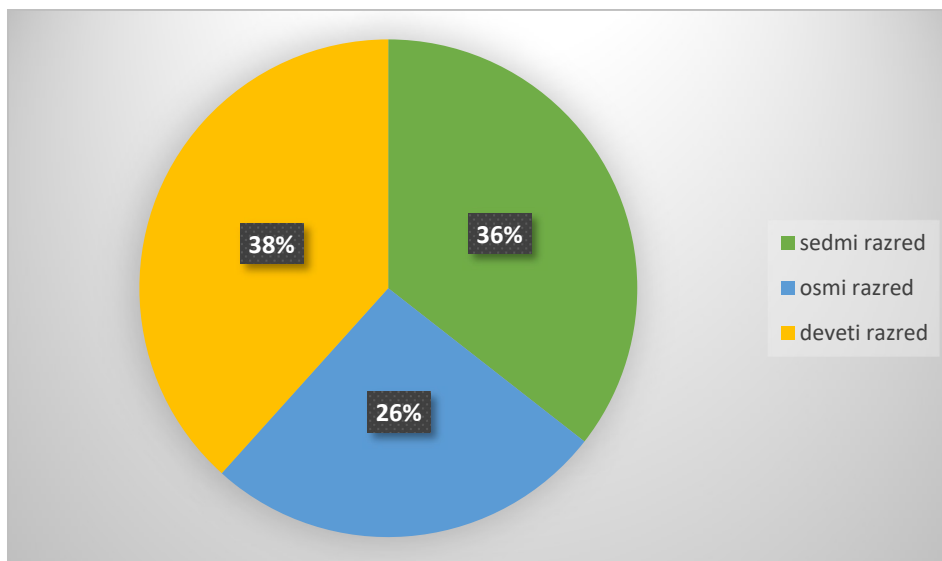
4 REZULTATI

V nadaljevanju so predstavljeni rezultati ankete in ugotovitve, ki sva jih dobili od intervjuvanih oseb. Pri posameznih vprašanjih so odgovori predstavljeni tudi v obliki grafov in tabel. Anketa je priložena na koncu.

Graf 1: Spol anketirancev

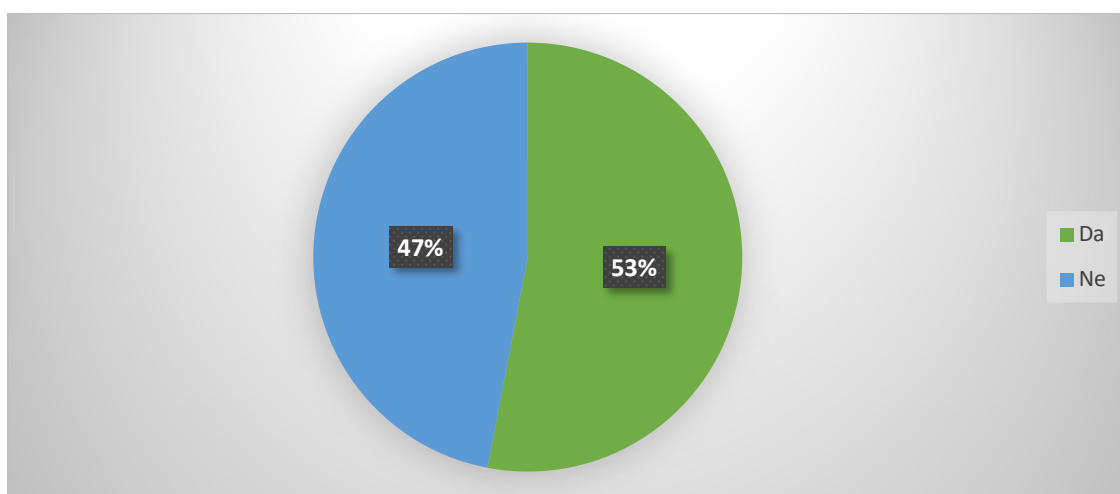
PRVO VPRAŠANJE je spraševalo po spolu. Skoraj polovica oz. 46% anketirancev je bila moških, 54% anketiranih pa je bilo žensk. Skupno je bilo anketiranih 181 učencev, 99 žensk in 82 moških.

Graf 2: Prikaz učencev po razredih

Pri **DRUGEM VPRAŠANJU** naju je zanimalo, kateri razred obiskujejo anketirani učenci. Ugotovili sva, da je 64 oz. 35% anketiranih sedmi razred, 47 oz. 26% je bilo osmošolcev in 69 oz. 38% pa je prihajalo iz devetega razreda. Anketirali sva dva deveta, dva osma in dva sedma razreda.

Pri **TRETJEM VPRAŠANJU** sva anketirance vprašali, če so že kdaj bili udeleženi v medvrstniškem nasilju. Na razpolago so imeli odgovora DA in NE. Večina, 53% je odgovorila z odgovorom DA, preostalih 47%, pa je odgovorilo z odgovorom NE.

Graf 3: Udeleženosť v medvrstniškem nasilju med učenci

Tabela 1: Število odgovorov pri četrtem vprašanju

Odgovori	Število odgovorov	Odstotek anketiranih
Kot NASILNEŽ	11	7%
Kot ŽRTEV	25	16%
Kot OPAZOVALEC	80	53%
Drugo	36	24%

ČETRTO VPRAŠANJE je bilo podvprašanje tretjega. Tisti, ki so pri tretjem vprašanju odgovorili z DA, so morali izbrati odgovor kot kaj so že bili udeleženi v medvrstniškem nasilju. Odgovor kot NASILNEŽ je izbralo 7%, kot ŽRTEV je izbralo 16% in največ učencev je izbralo odgovor kot OPAZOVALEC 53%.

Ostali so izbrali odgovor DRUGO, kjer so lahko sami dopisali svoj odgovor. Med njimi je največkrat bilo napisano kot nič ali pa kot vse troje. Sledili so še tudi odgovori kot opazovalec in žrtev ali pa kot opazovalec in nasilnež. Na to vprašanje je odgovorilo 152 vprašanih.

PETO VPRAŠANJE se je nanašalo na medvrstniško nasilje, in sicer katere vrste nasilja je v razredu anketiranih največ. Možnih je bilo več odgovorov. Na to vprašanje je odgovorilo 167 učencev. Večina, 43% oz. 72 učencev, je odgovorila z odgovorom psihično nasilje. Drugi najbolj pogost odgovor je s 37% oz. 61 anketiranimi bil fizično nasilje. Z 31% oz. 51 učenci je sledil odgovor verbalno nasilje, nato pa še odgovor drugo z 11% oz. 19 učenci. Najmanj učencev je odgovorilo z odgovorom nasilje preko spleta, in sicer le 16 učencev oz. 10%.

Učenci, ki so odgovorili z odgovorom drugo, so največkrat napisali ali nič ali pa vse naštetu. Učenci so odgovarjanje vzeli resno in tako ni bilo veliko neveljavnih odgovorov.

Tabela 2: Toleranca do nasilja pri učencih

Odgovori	Število odgovorov	Odstotek anketiranih
Ja, večinoma odreagirajo dobro in pomagajo	38	22%
Včasih pomagajo	35	20%
Redko pomagajo	24	14%
Ne, večinoma le stojijo in gledajo	59	34%
Drugo:	18	10%

VPRAŠANJE ŠEST je anketirance spraševalo o toleranci do medvrstniškega nasilja. Učenci so morali izbrati odgovor na vprašanje, če se jim zdi, da njihovi sošolci na nasilje v razredu dobro odreagirajo. Večina, 34% oz. 59 učencev, je izbrala odgovor, kjer učenci le stojijo in gledajo.

Drugi najbolj pogost odgovor je bil z 22% in 38 učenci odgovor ja, večinoma dobro odreagirajo in pomagajo. Z 20% oz. 35 učenci je sledil odgovor, da učenci včasih pomagajo.

Na četrtem mestu je bil odgovor, da učenci redko pomagajo. Označilo ga je 24 učencev oz. 14% anketiranih. Najmanj pogost je bil odgovor drugo, ki ga je izbralo le 18 učencev, kar je 10%. Pod odgovor drugo so učenci največkrat napisali, da sošolci nasilje podpirajo in da le stojijo in gledajo. Drugi odgovori do bili še npr., da se žrtvam smeji in včasih snemajo. Ugotovili sva, da učenci na nasilje ne odreagirajo dobro vsaj v večini razredov od anketirancev.

Tabela 3: Toleranca do nasilja pri učiteljih

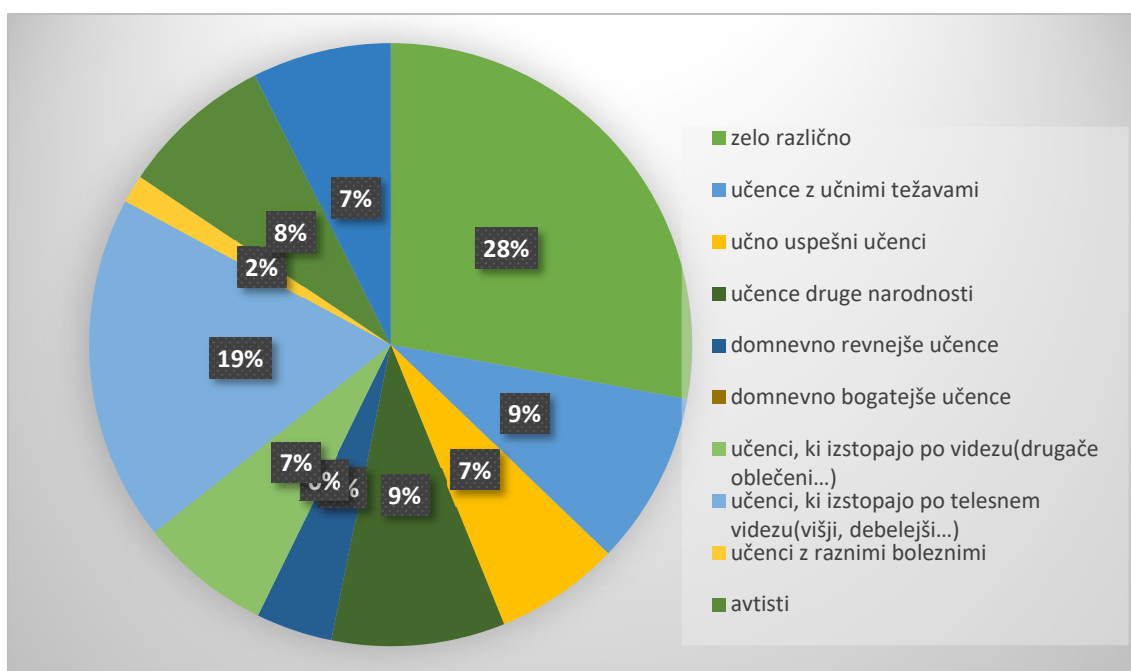
Odgovori	Število odgovorov	Odstotek anketiranih
Da, večinoma ukrepajo takoj	48	28%
Večinoma se odzovejo takoj, vendar ukrepi niso učinkoviti	57	33%
Redko se odzovejo	29	17%
Pogosto nasilja ne opazijo	24	14%
Drugo	14	8%

SEDMO VPRAŠANJE je bilo podobno šestemu le, da naju je tukaj zanimalo, kako na nasilje po mnenju anketirancev odreagirajo učitelji. Večina je označila odgovor, da se učitelji odzovejo, vendar ukrepi niso učinkoviti. Ta odgovor je izbralo 57 učencev, kar je 33%.

Sledil je odgovor, da učitelji ukrepajo takoj, označilo ga je 48 učencev oz. 28% anketiranih. 29 učencev oz. 17% učencev je izbralo odgovor, da se učitelji redko odzovejo. Le pet učencev manj, 14% oz. 24 učencev, meni, da učitelji nasilja pogosto ne opazijo.

Najmanj učencev, le 14 oz. 8%, je izbralo odgovor drugo. Med odgovori drugo je največkrat bilo izraženo mnenje, da učitelji nikoli ne opazijo nasilja. Manj pogosto je bilo mnenje, da učenci to sami prej rešijo, kot pa, da zraven pristopijo učitelji in da učitelji ne odreagirajo primerno.

Graf 4: Največkrat žrtve nasilja po mnenju anketirancev

Pri **OSMEM VPRAŠANJU** sva anketirance vprašali, kateri učenci so po njihovem mnenju največkrat žrtve nasilja. Možnih je bilo več odgovorov. Največ učencev, kar 75, je odgovorilo z odgovorom zelo različno. Sledil je odgovor, da najbolj izstopajo učenci po telesnem videzu, izbralo ga je 50 učencev. Odgovora, da so največkrat žrtve nasilja domnevno bogatejši, ni izbral nihče. Vsakega izmed odgovorov, da so največkrat žrtve

učenci z učnimi težavami in učenci druge narodnosti, je izbralo 25 učencev. Le 4 anketiranci so označili odgovor učenci z raznimi boleznimi. 22 učencev je izbralo odgovor avtisti. Učno bolj uspešne učence kot največkrat žrtve nasilja vidi 18 učencev. Domnevno revnejše učence je izbralo 11 anketirancev, učence, ki izstopajo po videzu pa 19 učencev.

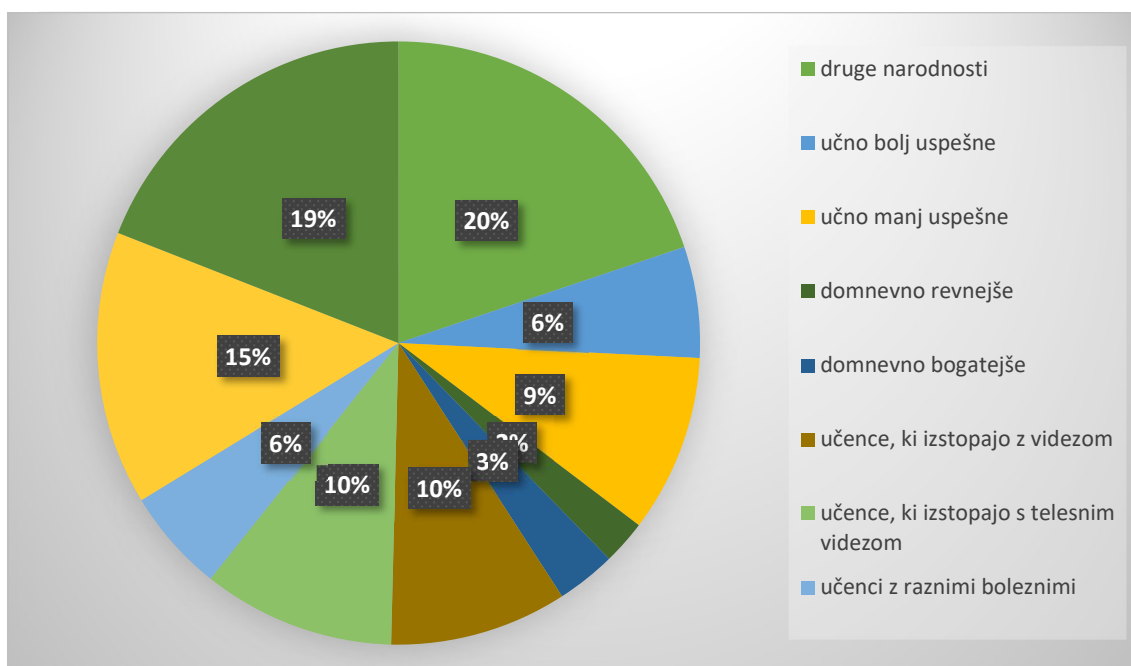
Odgovor drugo, je izbralo 20 učencev. Med odgovore so pisali: ljudi s čudno frizuro, ljudi, ki mislijo, da so boljši od ostalih...

Pri **DEVETEM VPRAŠANJU** so anketiranci sami morali napisati, zakaj se jim zdi, da so osebe, ki so jih izbrali pri prejšnjem vprašanju, največkrat žrtev nasilja.

Na to vprašanje je odgovorilo 158 oseb. Najbolj pogosti odgovori so bili, da zato, ker si nekoga, ki ga ne marajo oz. so na njega iz različnih razlogov ljubosumni, nasilneži izberejo in so tako do njega največkrat nasilni.

Nekateri so pisali, da si nasilneži večinoma izbirajo ene in iste osebe, tako pa se jim še ostali učenci, da ne bi izpadli neumni pridružijo. Pogost odgovor je bil tudi, da zato, ker večina oseb ne zna sprejeti drugačnosti in ker so nasilneži samozavestni.

Nekateri so pisali tudi, da do tega največkrat pride preko spleta in različnih družabnih omrežij.

Graf 5: Po mnenju anketirancev drugačni učenci

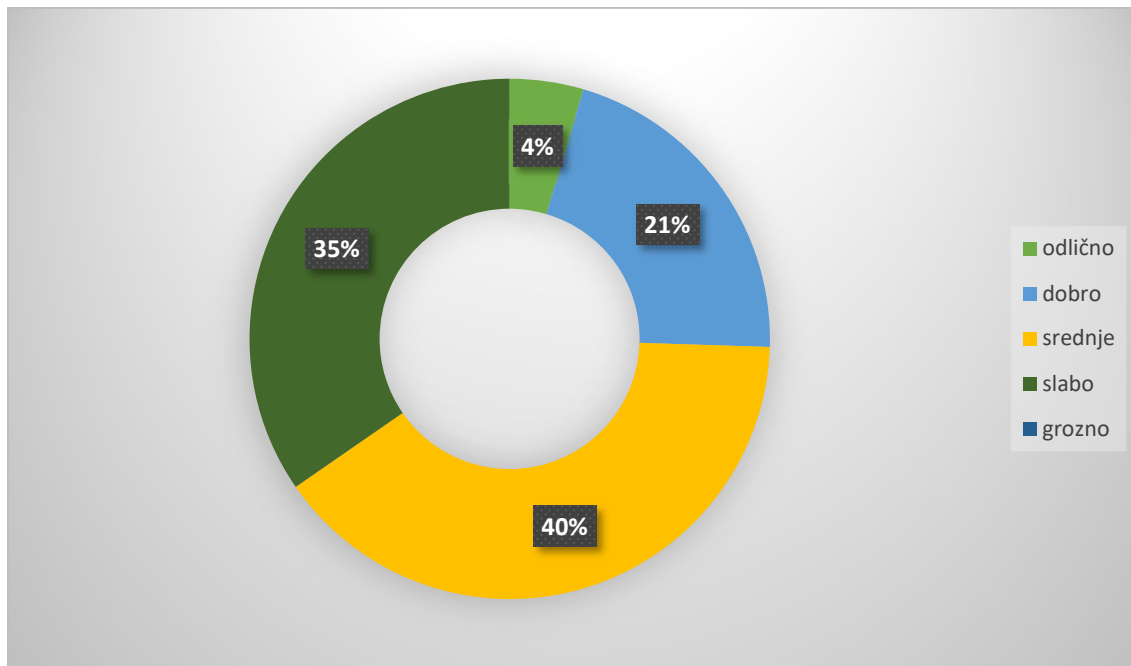
Pri **DESETEM VPRAŠANJU** naju je zanimalo, koga vrstniki med sabo vidijo kot drugačnega. Tudi tukaj je bila možnost izbire večih odgovorov. 30% oz. 50 učencev je izbralo, da drugačne vidi učence druge narodnosti. Učno bolj uspešne učence je izbralo 15 učencev, kar je 9%. Nekaj več jih je izbralo učno manj uspešne učence, in sicer 24 anketirancev oz. 14%. Domnevno bogatejše je izbralo 8, domnevno revnejše pa 6 učencev. Veliko učencev je izbralo tudi učence, ki izstopajo po videzu (oblačilih...) in to kar 24 učencev. Še dva več sta izbrala učence, ki izstopajo po telesnem videzu. Odgovor avtiste je izbralo 37 učencev, kar je 22%, učence z različnimi boleznimi pa je izbralo 8% vseh anketiranih.

Skoraj 50 učencev oz. 29% je izbralo tudi odgovor drugo. Največkrat so zapisali, da nikogar ne vidijo drugačnega ali pa, da vidijo drugačne vse. Nekateri učenci so napisali tudi, da vidijo kot drugačne istospolno usmerjene učence.

Tabela 4: Ocena sprejemanja drugačnosti v razredu

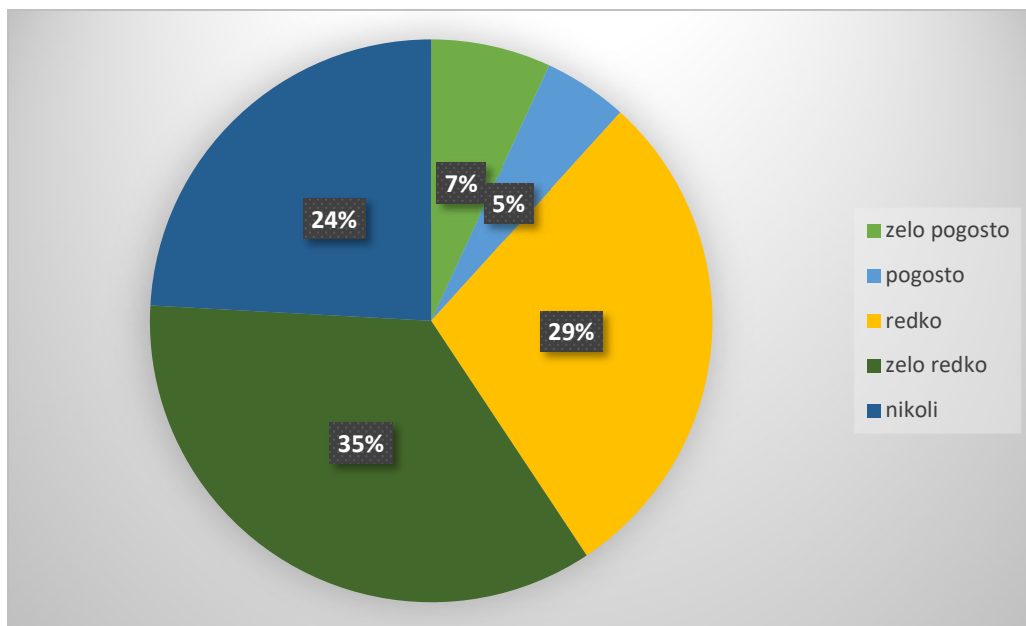
ODGOVORI	ŠTEVILO ODGOVOROV	ODSTOTEK ANKETIRANIH
Slabo	29	17%
Dobro	46	27%
Odlično	19	11%
Grozno	15	9%
Srednje	62	36%

Pri **ENAJSTEM VPRAŠANJU** so morali anketiranci oceniti sprejemanje drugačnosti v njihovem razredu. Večina, 62 učencev oz. 34%, je sprejemanje v njihovem razredu ocenila z oceno srednje. Drugi najbolj pogost je bil z 46 odgovori oz. 25% odgovor dobro. Sledil je odgovor slabo s 17%. Odgovor odlično je izbralo 19 anketirancev, odgovor grozno, pa 15 učencev.

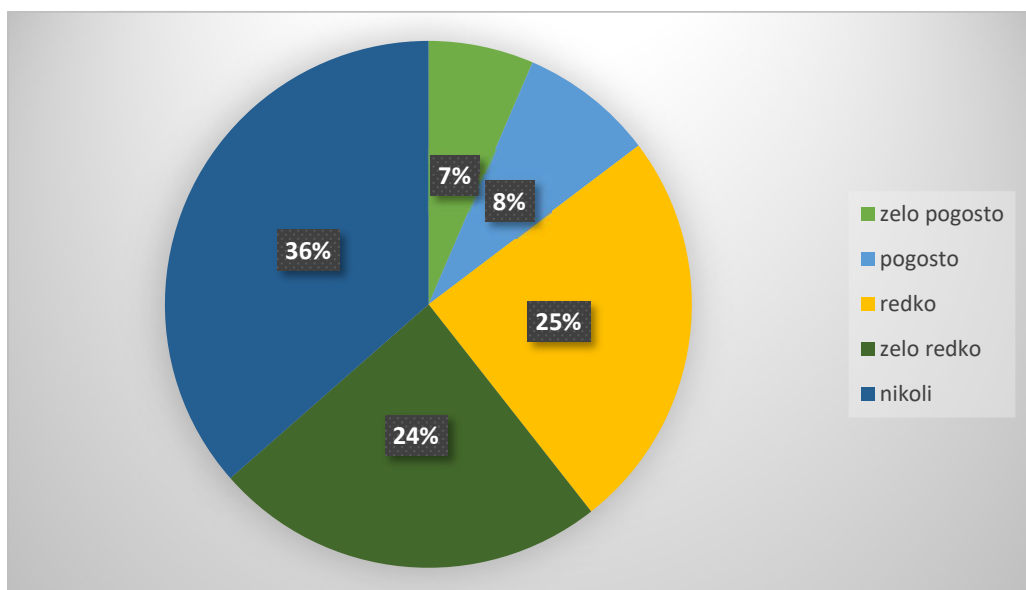
Graf 6: Sprejemanje drugačnosti na šoli

DVANAJSTO VPRAŠANJE je bilo zelo podobno enajstemu, le da so tukaj anketiranci morali oceniti sprejemanje drugačnosti na naši šoli. Najbolj pogost odgovor je spet bil odgovor srednje. Izbralo ga je 61 učencev oz. 37%. Sledil je odgovor slabo. Ta odgovor je izbralo 53 anketiranih, kar je 32%. Na tretjem mestu je bil odgovor dobro, ki ga je označilo 19% oz. 32 učencev. Le 14 učencev je izbralo odgovor grozno. To je 8%. Najmanj anketirancev se je odločilo za odgovor odlično, le 7 oseb, kar je samo 4%.

Graf 7: Kako pogosto so učenci nasilni do drugačnih

TRINAJSTO VPRAŠANJE je spraševalo anketirance, če so kdaj nasilni do drugačnih sovrstnikov. Največ, 59 učencev oz. 35%, je izbralo odgovor nikoli. Odgovor zelo redko je izbralo 51 učencev. Redko je do drugačnih nasilno 42 vrstnikov, kar je 24%. Najmanjkrat je bil izbran odgovor pogosto. Izbralo ga je le 7 učencev. Odgovor zelo pogosto je izbralo 10 učencev, kar je 7%.

Graf 8: Kako pogosto so drugi nasilni do anketirancev zaradi drugačnosti

Pri **ŠTIRINAJSTEM VPRAŠANJU** naju je zanimalo, kako pogosto so drugi učenci nasilni do anketirancev zaradi njihove drugačnosti. Večina, 62 anketirancev, je označila odgovor nikoli. Na drugem mestu je z 42 odgovori in 25% bil odgovor redko. Sledil je odgovor zelo redko, ki ga je izbralo 41 učencev. Odgovor pogosto je izbralo 14 učencev, kar je 8%. Najmanj učencev je izbralo odgovor zelo pogosto, le 11 učencev.

Tabela 5: Kdo po mnenju anketirancev najbolje sprejema drugačnost

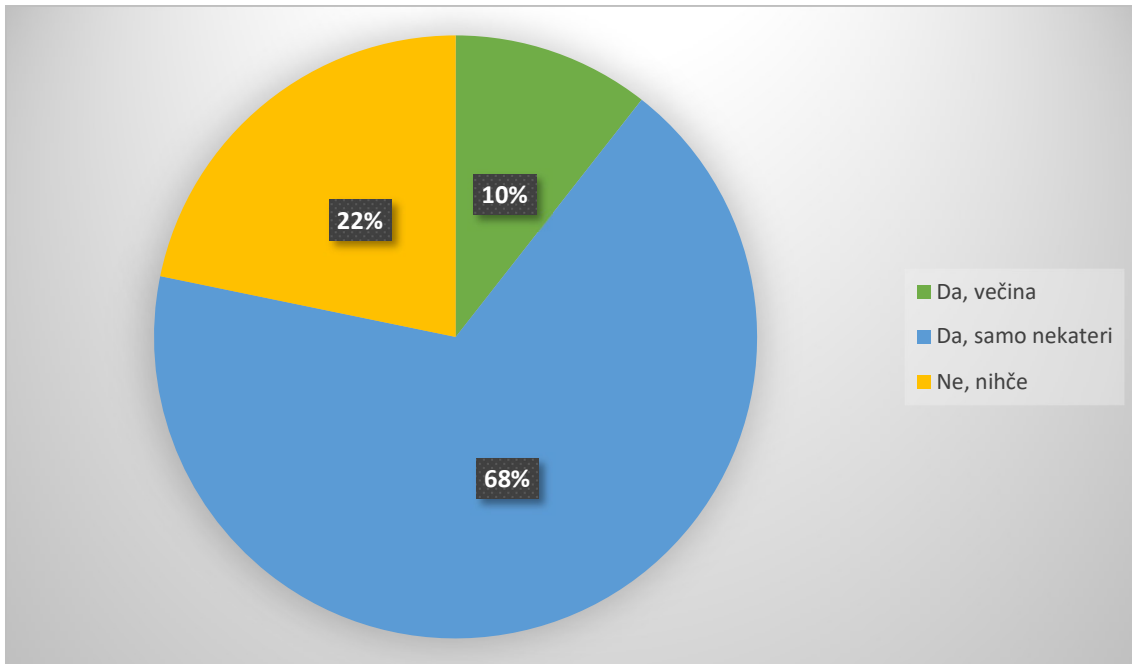
Odgovori	Število odgovorov	Odstotek anketiranih
Odrasli	112	65%
Otroci(prva triada)	36	21%
Mladostniki	24	14%
Drugo	25	15%

PETNAJSTO VPRAŠANJE je anketirance spraševalo, kdo po njihovem mnenju najbolje sprejema drugačnost. Največkrat je bil izbran odgovor, da odrasli najbolje sprejemajo drugačnost. Izbralo ga je 112 učencev, kar je 65%. Odgovor otroci iz prve triade je izbralo 36 anketirancev oz. 21%. Da drugačnost najbolje sprejemajo mladostniki, se je odločilo najmanj anketirancev, le 24 oz. 14%.

Pod drugo je svoj odgovor napisalo 25 učencev, kar je 15%. Največkrat so učenci zapisali starejše osebe. Nekateri so napisali še nihče ali pa devetošolci.

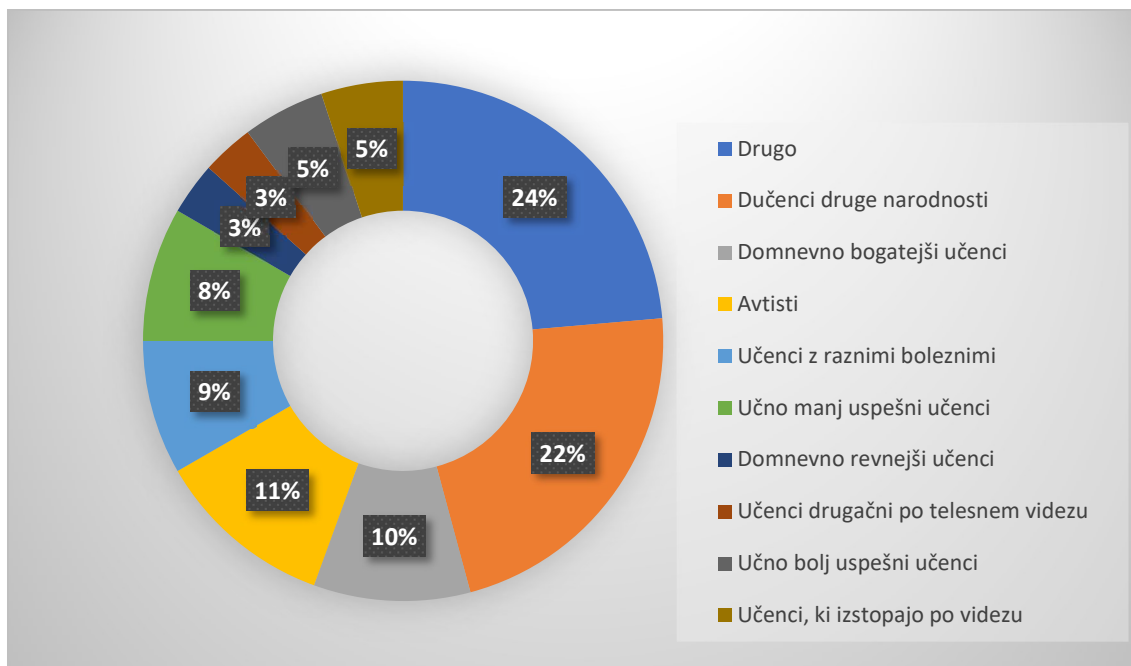
ŠESTNAJSTO VPRAŠANJE je bilo podvprašanje petnajstega. Anketiranci so morali napisati, zakaj mislijo, da je odgovor, ki so ga prej izbrali, najbolj primeren. Na to vprašanje je odgovorilo 94% anketirancev.

Za tiste, ki so izbrali mlajši otroci, je bil najbolj pogost odgovor, da zato, ker še ne razumejo točno, kaj je to drugačnost. Tisti, ki so izbrali odgovor odrasli, so zapisali, da zato, ker so odrasli pametnejši in zreli, imajo več izkušenj... Za mladostnike so učenci pisali, da se jim zdi, da drugačne bolje razumejo in da jih zato bolje sprejmejo.

Graf 9: Mnenje anketirancev o nevarnosti drugačnih

Pri **SEDEMNAJSTEM VPRAŠANJU** naju je zanimalo, če anketiranci mislijo, da so drugačni učenci nevarni. Večina jih je izbrala odgovor da, samo nekateri. Ta odgovor je izbralo 68%, kar je 115 učencev. Drugi najbolj pogost odgovor je bil, da se anketirancem drugačne osebe ne zdijo nevarne, izbralo ga je 37 učencev oz. 22%. Najmanjkrat izbran odgovor je bil, da se jim drugačne osebe zdijo nevarne. Izbralo ga je le 18 anketirancev, kar je 10%.

Graf 10: Katere drugačne osebe se anketirancem zdijo nevarne

OSEMNAJSTO VPRAŠANJE se je nanašalo na sedemnajsto vprašanje. Tiste, ki so pri sedemnajstem vprašanju odgovorili z da, sva vprašali, kateri otroci se jim zdijo nevarni. Poleg odgovora drugo, je večina učencev izbrala odgovor učenci druge narodnosti. Izbralo ga je 48 učencev, kar je 31%. 21 učencev je izbralo odgovor domnevno bogatejše učence, 24 pa odgovor avtisti. Vsakega izmed odgovorov učence z raznimi boleznimi in učno manj uspešne učence je izbralo 18 anketirancev. Po 7 učencev je izbralo odgovora domnevno revnejše ter učence drugačne po telesnem videzu. Učence, ki izstopajo po videzu in učno bolj uspešne je izbralo 11 anketirancev.

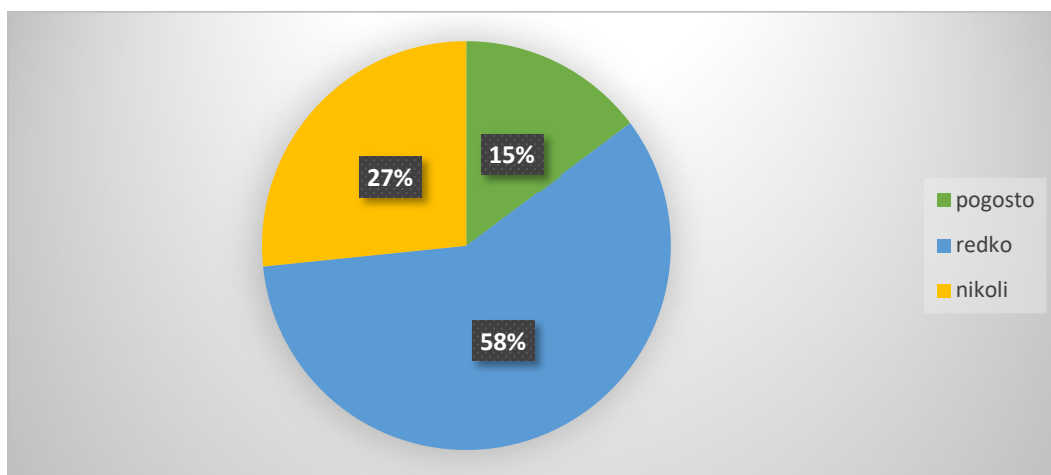
Odgovor drugo je izbralo 51 učencev. Med odgovori je bil najbolj pogost, da so za anketirance nevarni obroženi učenci. Pogost je bil tudi odgovor: učenci tuje narodnosti. Drugi učenci so pisali, da pri prejšnjem vprašanju niso odgovorili z da.

Pri **DEVETNAJSTEM VPRAŠANJU** naju je zanimalo, če se anketirancem zdi, da imajo v svojem krogu prijatelja, ki je drugačen. Največ, 71 odgovorov oz. 42%, je imel odgovor, da anketiranci v svojem krogu nimajo nikogar, ki se jim zdi drugačen. 35 učencev je izbralo odgovor, da imajo v svojem krogu prijateljev učenca druge narodnosti. 6 učencev oz. 4% so izbrali odgovor učenci z raznimi boleznimi ter odgovor domnevno

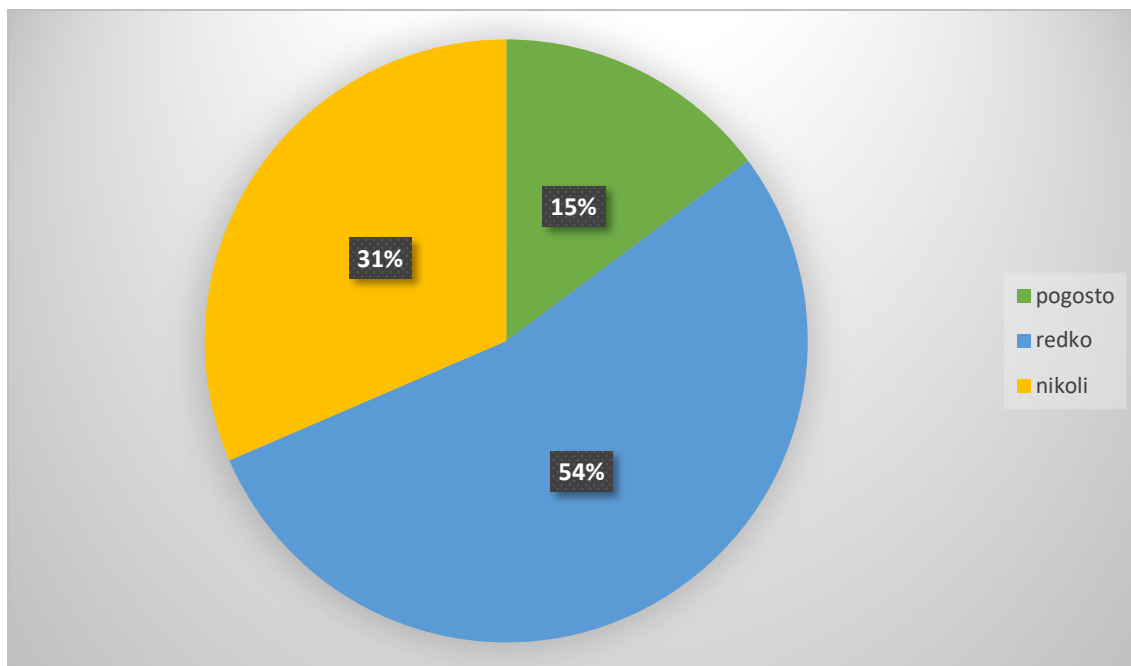
bogatejši učenci. Odgovor avtisti je izbralo 5%, odgovora učno bolj uspešni in učenci, ki izstopajo po videzu pa 8% oz. 13 učencev. Popularen je bil tudi odgovor učno manj uspešni učenci, saj ga je izbralo 25 učencev oz. 15%. Le 3 učenci so izbrali odgovor domnevno revnejši učenci. Učence, ki izstopajo po telesnem videzu je izbralo 18 učencev, kar je 11%.

Odgovor drugo je izbralo 30 anketirancev, kar je 18%. V odgovorih pod drugo so učenci največkrat pisali temno polti in manjši učenci.

Graf 11: Pogovor o drugačnosti z učitelji

DVAJSETO VPRAŠANJE je anketirance spraševalo, če se o drugačnosti kdaj pogovarjajo z učitelji. Več kot polovica, 99 učencev, je odgovorilo z odgovorom redko. Z odgovorom ne, nikoli je odgovorilo 45 učencev, najmanj pa jih je odgovorilo z odgovorom da, pogosto. Z tem odgovorom je odgovorilo le 25 anketirancev. Ugotovili sva, da se učenci z učitelji o drugačnosti pogovarjajo premalo.

Graf 12: Pogovor o drugačnosti s starši

Pri **ENAINDVAJSETEM VPRAŠANJU**, ki je bilo tudi zadnje vprašanje, naju je zanimalo, ali in kako pogosto se učenci pogovarjajo s starši o drugačnosti. Tudi tukaj je večina učencev izbrala odgovor redko. Izbralo ga je 87 oseb. Sledil je odgovor ne, nikoli z 51 odgovori. Najmanj učencev je izbralo odgovor da, pogosto in sicer le 24. To nam pokaže, da se učenci tudi doma s starši o drugačnosti premalo pogovarjajo in tudi to pripomore k težavnosti sprejemanja drugačnosti v družbi.

INTERVJUJI

Intervjuvali sva 5 oseb iz naše šole.

UČENEC 5: Prva oseba, je bila izbrana kot primer nasilneža.

Veliko učencev meni, da te vidijo v vlogi nasilneža. Kaj meniš o tem?

Čisto vseeno mi je kako me vidijo drugi ter kaj si mislijo o meni.

Kaj ti vidiš kot drugačnost na človeku?

Drugačnost vidim kot to, da se ljudje do mene v družbi obnašajo drugače kot na samem.

Predvsem kako se obnašajo ter pogovarjajo o meni in drugih.

Zakaj se odločiš obravnavati ljudi z nasiljem?

Preden sem začel biti nasilen do drugih me drugi nikoli niso zares poslušali ali upoštevali.

Sedaj sem si pridobil neke vrste spoštovanje, saj se me vsi bojijo.

Kaj pa meniš o tem, kako učitelji odreagirajo na nasilje?

NAPACNO. Nikoli zares ne rešijo problema krivdo prevalijo na nekoga, četudi ni za vse kriv on.

Ugotovili sva, da je intervjuvanec št. 1 do drugačnih nasilen zato, da bi si pridobil spoštovanje, ki mu manjka.

UČENKI 1 IN 4: Intervjuvali sva tudi dve učenki, ki sta v petem razredu prišli iz podružnične šole Topolšica. Vprašali sva ju, kako so ju sprejeli in kako sta se takrat počutili.

Ko si prišla na osnovno šolo Karla -Destovnika Kajuha Šoštanj, se ti je zdelo da te otroci niso sprejeli najbolje?

Da, zdelo se mi, je saj sem prišla v novo okolje in sem bile čisto sama.

Kako si to občutila?

Ko sem prišla do skupine punc, so se umaknile od mene ter odšle drugam. Pravzaprav sem bila odrinjena iz družbe.

Je kdo nad tabo kdaj izvajal nasilje kakršne koli oblike, ker si se mu zdela drugačna?

Da, je to so bili sošolci, v večini je bilo to verbalno nasilje, zbadali so me z piplarko in očalarko.

Kaj se tebi zdi drugačno oz. kaj vidiš pod pojmom drugačni ljudje?

To, da imajo ljudje drugačne navade kot mi.

Se ti zdi, da je na naši šoli veliko medvrstniškega nasilja ?

Se mi zdi, da je, najbolj pa ga občutim v našem razredu, saj je verbalno nasilje postalo nekaj čisto normalnega.

Prva učenka iz Topolške šole se ni počutila sprejeto, občutila je verbalno nasilje in ni se počutila prijetno.

Podobna vprašanja sva zastavili še drugi učenci:

Ko si prišla na osnovno šolo Karla Destovnika – Kajuha Šoštanj, se ti je zdelo da te otroci niso sprejeli najboljše?

Zdi se mi, da so me sošolci dobro sprejeli in nisem se počutila odrinjeno iz družbe.

Se ti zdi, da so koga iz tvojega razreda vzeli kot drugačnega in nad njim izvajali medvrstniško nasilje?

Ne. Naš razred dobro sprejema različne ljudi in s tem nimamo velikih težav.

Bi ti, če bi kdo v vašem razredu bil pod vrstniškim nasiljem, pomagala žrtvi, ali stala in opazovala, mogoče se celo pridružila nasilnežu?

Jaz bi stopila na stran žrtve in ji pomagala, vendar bi potem verjetno nasilneži za tarčo izbrali tudi mene.

Kaj pa zdaj, si zdaj še vedno sprejeta v vašem razredu, ali si tudi ti izpostavljena nasilju?

Jaz sem še vedno sprejeta in mislim, da se to ne bo spremenilo.

Kaj pa je drugačnost za tebe?

Zame je drugačnost to, da se nekdo razlikuje od drugih in da ni del družbe.

Drugo učenko, ki je prišla iz Topolšice, so učenci lepo sprejeli in tako se počuti še zdaj.

UČENKA 2 IN 3: Intervjuvali sva tudi fanta iz naše šole, ki je istospolno usmerjen.

Se ti zdi, da te vrstniki sprejemajo drugače, ker si usmerjen istospolno?

Ja, kdaj pa kdaj se pohecajo glede tega in me pokličejo 'peder' ampak sem že navajen, in če kdo omeni istospolnost, me vsi pogledajo.

Ali zaradi tega kdaj izvajajo katerokoli obliko nasilja nad tabo?

Velikokrat me žalijo z mojo spolno usmerjenostjo.

Koga pa ti vidiš kot drugačnega?

Vse, ampak ne v slabem kontekstu. Vsi smo drugačni na svoj čaroben način.

Se ti zdi da je na naši šoli veliko medvrstniškega nasilja?

Veliko preveč, lahko bi rekli, da nas spremlja na vsakem koraku.

Kaj pa meniš o tem, kako učitelji reagirajo na nasilje?

Želijo pomagati, a velikokrat to ni dovolj. Za resnično reševanje tega bi potrebovali več volje.

Tudi učenec, ki je istospolno usmerjen, se na naši šoli ne počuti dobro sprejetega. Zdi se mu, da učitelji ob nasilju ne odreagirajo dobro.

Zadnji učenec, ki sva ga intervjuvali, je bil učenec, ki je velikokrat tudi žrtev medvrstniškega nasilja.

Kako se ti zdi, da te sprejemajo mladostniki v svojem razredu?

Zdi se mi, da me sprejemajo zelo sabo, saj so do mene zelo velikokrat nasilni.

Kako se počutiš, ko te učenci ne sprejmejo takšnega kot si?

Slabo, počutim se prizadeto in postanem žalosten.

Kako si se žaljivke in podobno navadil sprejeti in naučiti obravnavati s tem?

Zdaj sem se naučil, da žaljivke ignoriram, čez eno uho gredo notri in čez drugo ven. Sem pa imel na začetku težave z obladovanjem jeze.

Zakaj se ti zdi, da te drugi vidijo kot drugačnega?

Zdi se mi, da me drugi vidijo kot drugačnega; verjetno zaradi moje telesne drugačnosti in obnašanja. To sem tudi že poskušal spremeniti, obnašal sem se drugače in želel sem spremeniti svoj videz, a se nasilje nad mano ni prenehalo.

Kaj pa vidiš kot drugačnost ti?

Drugačen je zame v bistvu vsak na svoj način in tega ne moremo spremeniti.

5 DISKUSIJA

Po zaključenem anketiranju ter po zaključenih intervjujih sva prišli do zanimivih ugotovitev. Ugotovili sva, da na naši šoli sprejemanje drugačnosti še ni na mestu, kjer bi moralo biti, a smo na poti do tja. Učenci drugačnosti še ne vidijo kot nekaj vsakdanjega in zato je tako tudi ne sprejmejo vedno.

Anketo je rešilo več učenk ženskega spola kot pa učencev moškega. Največ rešenih anket sva pridobili od devetih razredov, sledili so učenci iz sedmega razreda in nato še anketiranci iz osmih razredov. Malo več kot polovica anketiranih je odgovorila na vprašanje, če so kdaj že bili udeleženi v medvrstniškem nasilju z da, največ učencev je bilo udeleženih kot opazovalci. Žrtev je bilo dvakrat toliko kot nasilnežev. To je jasen primer, ki nam nakazuje na to, da je žrtev v medvrstniškem nasilju vedno več, kar pa ni v redu. Število žrtev bi se moralo manjšati.

Največkrat je v razredih anketirancev izvedeno psihično in malo manjkrat tudi fizično nasilje. Ko sva učence vprašali, kako na nasilje odreagirajo učenci in kako učitelji, sva od njih dobili veliko različnih odgovorov. Večini se zdi, da učenci, če pride do nasilja, le stojijo in gledajo, medtem ko se učitelji odzovejo takoj, vendar ukrepi niso učinkoviti. Anketiranci menijo, da so žrtve nasilja največkrat naključne osebe in učenci, ki izstopajo po telesnem videzu.

Kot drugačne učenci zadnje triade na naši šoli vidijo ljudi druge narodnosti, avtiste in učence, ki izstopajo po telesnem videzu. Ocenili so, da drugačnost v njihovem razredu in na naši šoli sprejemamo srednje. Večina anketirancev meni, da do drugačnih oseb nikoli niso nasilni. Več kot polovici anketirancev se zdi, da drugačnost najbolje sprejemajo odrasli. Prav tako se večini zdi, da so lahko nekatere drugačne osebe nevarne, med njimi najbolj učenci druge narodnosti. Zanimivo je, da je večina učencev povedala, da v svojem krogu prijateljev nimajo nikogar, ki se jim zdi drugačen. To lahko pomeni, da zavračajo družbo drugačnih vrstnikov ali pa da se jim njihovi prijatelji ne zdijo drugačni, jih sprejemajo in so jih navajeni.

Iz intervjujev lahko sklepava, da se učenci, ki so po videzu drugačni, ne počutijo v razredu zaželeno, so se zato celo pripravljani prilagajati in spreminjati svoj videz. Nekateri učenci se zdaj, ko so prišli na višjo stopnjo, počutijo bolj sprejete, kakor so bili prej. Ugotovili sva tudi, da učenci, ki so žrtve nasilja, drugačnost veliko boljše sprejemajo kot opazovalci in kot nasilneži. Intervjuvancem se zdi, da učitelji na nasilje ne odraagirajo primerno in da velikokrat krivdo prevrnejo na koga drugega kot pa na krivca. Velikokrat, kot tudi pri najinem primeru, so žrtve bile že tako dolgo v krog nasilja, da so se tega že navadile. Upava, da se bo nasilje, do katerega pride zaradi nesprejemanja drugačnih oseb na naši šoli in v svetu čim hitreje zmanjšalo.

K temu sva želeli pripomagati in zato sva, ko sva bili v razredu anketirancev za anketo, razložili tudi nekaj o drugačnosti in o medvrstniškem nasilju, da bi se to čim prej nehalo.

HIPOTEZA	
1) Večina učencev je že bila udeležena v medvrstniškem nasilju.	POTRJENA
2) Učenci, ki jih vrstniki dojemajo kot drugačne, so pogosteje žrtve medvrstniškega nasilja.	DELNO POTRJENA
3) Večina učencev bo menila, da se učenci in učitelji na nasilje ne odzivajo dobro, saj ga večinoma le opazujejo in ga ne preprečujejo.	DELNO POTRJENA
4) Večina učencev bo kot drugačne ocenila vrstnike, ki izstopajo po zunanjih značilnostih oz. videzu.	OVRŽENA
5) Večina učencev drugačnih vrstnikov ne bo videla kot nevarnih.	OVRŽENA
6) Večina učence se z učitelji ali starši redko pogovarja o drugačnosti med otroki.	POTRJENA

Prva hipoteza je potrjena, saj je v medvrstniškem nasilju bilo udeleženih 53% vseh anketiranih, kar je malo več kot polovica. Druga hipoteza je bila delno potrjena, saj so anketiranci odgovorili, da so najpogosteje žrtve nasilja naključne osebe, na drugem mestu pa so še vseeno bili učenci, ki so jih anketiranci izbrali kot drugačne. Tudi tretja hipoteza je bila delno potrjena, saj učenci res le stojijo in opazujejo, ampak učitelji odraagirajo,

čeprav ukrepi niso učinkoviti. Četrta hipoteza je bila ovržena, saj so v večini anketiranci kot drugačne izbirali učence druge narodnosti. Tudi peta hipoteza je bila ovržena, saj so učenci drugačne vrstnike označili kot nevarne. Zadnja hipoteza je bila potrjena.

Sama raziskava naju je v določenih pogledih presenetila, odprlo pa se je tudi še nekaj vprašanj. Lahko bi bolj natančno pogledali, kakšna je razlika v dojetanju drugačnosti med spoloma, prav tako bi bilo zanimivo spoznati tudi vidik učiteljev oz. drugih odraslih – kako oni zaznavajo konflikte in nesprejemanja med učenci.

6 ZAKLJUČEK

Najstništvo je že tako samo po sebi težko obdobje za večino mladih, a vse pogosteje se dogaja, da družba najstnikov ne sprejme takšnih kot so, ker so v njihovih očeh drugačni bodisi po izgledu, mišljenju, navadah... Kar pa na najstnike zelo vpliva, saj jim je v tem obdobju izredno pomembno mišljenje drugih. Reakcije mladih na to so različne; največkrat prilagajanja in spreminjanje njihovega izgleda, za pomoč pa le redko prosijo. Čeprav lahko to nesprejemanje posameznika hitro preide v nasilje, pogosto večina odraslih ne odreagira dovolj resno na to, predvsem se to opazi v šolah. Učitelji največkrat na medverstniško nasile odreagirjao napačno oz. sploh ne reagirajo ali pa njihovo ukrepanje ni dovolj učinkovito.

Želiva si, da bi se sprejemanje drugačnih od nas izboljšalo, saj smo v resnici vsi drugačni in unikatni in se ne bi smeli oblikovati v "modele", ki jih diktira družba. Upava, da sva z to raziskovalno nalogo vsaj malo prispevali k tej spremembi, čeprav se zavedava, da je do enotne družbe brez diskriminiranja še dolga in težka pot. Upava pa tudi, da sva koga z tem tudi navdahnili in ga vsaj nekoliko ozavestili. Predusem pa si želiva, da bi se žrtve nasilnih dejanj opogumile in videle, da jih opazimo ter jim želimo pomagati.

7 POVZETEK

Drugačnost. Beseda, ki je zadnje čase vedno pogosteje uporabljena. V »teoriji« sicer pomeni značilnost oz. dejstvo o tem, da se nekdo razlikuje od določenega. Kako pa na drugačnost gledajo najstniki na naši šoli? Kako jo sprejemajo, kaj si o njej mislijo in kdo je za njih drugačen? Ali in zakaj so mladostniki nasilni do drugačnih vrstnikov? Želeli sva najti odgovore na vprašanja, ki sva si jih zastavili in izboljšati sprejemanje drugačnosti v zadnji triadi naše šole in tako zmanjšati medvrstniško nasilje do drugačnih. Zanimalo naju je, kako se počutijo domnevno drugačni učenci in zakaj jih ostali vidijo drugačne. Pripravili sva anketo, ki so jo rešili učenci zadnje triade in se z učenci, ki jih drugi vidijo kot drugačne, pogovorili o njihovi sprejetosti. O sprejetosti sva se pogovorili še z učenci, ki so prišli na našo šolo iz podružnice Topolšica. Zanimalo naju je tudi, kako na nasilje na splošno v razredu po mnenju anketirancev odreagirajo učenci in kako učitelji. Ugotovili sva, da so učenci, ki so drugačni, težje sprejeti v razred. Zaradi tega se drugačni učenci niso počutili prijetno. Za večino učencev zadnje triade, so drugačne osebe učenci tuje narodnosti in posamezniki, ki izstopajo po telesnem videzu. Mladostniki so do drugačnih oseb največkrat nasilni zato, ker imajo v sebi negativno energijo, ki jo prejmejo iz okolice in so velikokrat na drugačne osebe zaradi njihove positive ljubosumni – drugačnih oseb ne sprejmejo. Po celem svetu sprejemanje drugačnosti še ni tam, kjer bi moralo biti. Po najinem mnenju smo namreč ljudje v današnjem času preveč kritični ter prepogosto verjamemo stereotipom. To otežuje sprejemanje ljudi takšnih kot so in posledično drugačnost prikazuje v slabi luči, drugačnost pa je v resnici lahko dragocen dar. Upava, da sva s to raziskovalno nalogo vsaj malo pripomogle k razmišljanju o tem, da drugačnost ni nekaj slabega, a se vseeno zavedava, da je do tega še dolga pot.

8 SUMMARY

Difference. A word that has been used more and more recently. In "theory", it means the character or fact that someone is different from someone else. How do teenagers at our school see the difference? How do they differ from others? We also talked about acceptance accepting it, what do they think of it and who is different for them. Are adolescents violent towards different peers and why? We wanted to find answers to the questions we asked and to improve acceptance of difference in the last third of our school, thus reducing peer violence against others. We wanted to know how the supposedly different students feel and why others see them as different. We prepared a questionnaire to be completed by pupils in the last three years of school and discussed acceptance with pupils who are perceived as the pupils who came to our school from the Topolšica branch. We were also interested in how the respondents felt that students and teachers react to violence in general in the classroom. We have found that students who are different are more difficult to accept in the classroom. This did not make the different students feel comfortable. For most pupils in the last three years of school, the different persons are pupils of foreign nationality and individuals who stand out because of their physical appearance. Adolescents are most often violent towards people who are different because they have negative energy that they receive from their surroundings and are often jealous of people who are different because of their positivity - they do not accept people who are different. Across the world, acceptance of differences is not where it should be. In our opinion, people nowadays are too critical and too often believe in stereotypes. This makes it difficult to accept people as they are and, as a result, portrays difference in a bad light, when in fact, difference can be a valuable gift. We hope that with this research project we have at least contributed a little to thinking about the fact that being different is not a bad thing, but we are still aware that there is still a long way to go.

9 VIRI IN LITERATURA

1. Mladostniki:
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Mladostni%C5%A1tvo>
2. Mladostniki v družbi:
<https://www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4200610954.pdf>
3. Človekove pravice:
https://sl.wikipedia.org/wiki/Človekove_pravice
4. Diplomaska naloga, Sprejemanje drugačnosti med mladimi (Mijatovič, 2008)
[file:///C:/Users/38670/Downloads/mijatovic_kata_N4940%20\(11\).pdf](file:///C:/Users/38670/Downloads/mijatovic_kata_N4940%20(11).pdf)
5. Drugačnost
<https://www.fran.si/iskanje?View=1&Query=drugačnost>
6. Spoštovanje in sprejemanje drugačnosti
<https://domzalec.si/novice/osebna-rast/sprejemanje-in-sposotovanje-drugacnosti/>
7. Strpnost
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Strpnost>
8. Diskriminacija
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Diskriminacija>
9. Stigmatizacija
<https://sl.wikipedia.org/wiki/Stigmatizacija>
10. Raznolikost
<https://www.raznolikost.eu>
11. Enakopravnost
<https://skupnostobcin.si/2015/12/enakost-ali-enakopravnost-spolov/>
12. Drugačni učenci
<https://www.nasa-lekarna.si/clanki/clanek/o-drugacnih-otrocih-in-drugacnih-starsih/>
13. Aničić, K., Mugnaioni, D. L., Plaz, M., Vanček, N., Verbnik Dobnikar, T., Veselič, Š., Zabukovec Kerin, K.: Nasilje – nenasilje, 2002
14. Rovšek, M.: Otroci s posebnimi potrebami, izobraževanje in vzgoja otrok z motnjami v duševnem

VIRI SLIK:

- Slika1:https://cdn.speedsize.com/4022aca3-422d-45a9-b2f1-0683e17036ac/https://aktivni.metropolitan.si/media/cache/upload/Photo/2011/11/25/mladostniki-in-puberteta_coverlarge.jpg
- Slika2:<https://thumbs.dreamstime.com/z/world-kids-1-2353779.jpg>
- Slika3:https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fimages%2Fsearch%2Fhands%2F&psig=AOvVaw1k5gSwUgY7dkL6pcBHySWM&ust=1677089525895000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCNiGrb-bp_0CFQAAAAAdAAAAABAE
- Slika4:https://www.ombudsman.hr/wp-content/uploads/2020/04/woman-3089939_1280-1200x675.jpg
- Slika5:https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fmoj pogled.com%2Fdruzinski-zakonik-za-enakopravnost%2F&psig=AOvVaw2KRPP04_nIoSpPjVuuaYJ&ust=1677089658715000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCMDW1f2bp_0CFQAAAAAdAAAAABAE
- Slika6:https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.os-kamnica.si%2F2013-2014%2Findex.php%2Fo-soli%2Fsvetovalna-služba%2Fucenje-in-poucevanje%2Fdelo-z-ucenci-spp.html&psig=AOvVaw0Uq_vcfJq13mhm8ptwMaAG&ust=1677089709217000&source=images&cd=vfe&ved=0CBAQjRxqFwoTCPC44pacp_0CFQAAAAAdAAAAABAE
- Slika7: <https://www.sviz.si/images/bullied.jpg>
- Slika8:https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRqst2fkiEPL4_Kaas2rA8jG19Rs2sjhltSfox6avRAvHIykHxI0hDNy08mA3DE8o5ikFs&usqp=CAU
- Slika9:https://www.policija.si/images/stories/Preventiva/Kriminal/IMG/nasilje_nad_vrstniki/13_Nasilje_nad_vrstniki_aktualno.png

- Slika 10: https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fsiol.net%2Fmedia%2Fimg%2F4d%2Fce%2Ffd130f88fd0d4bb5de71.jpeg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fsiol.net%2Ftrends%2Fodnosi%2Fkdo-naj-se-uciteljem-zahvali-za-delo-starsi-ali-ucenci-261289&tbnid=C42yGQV574BSbM&vet=12ahUKEwjWjbGVnqf9AhVLkP0HHd_0BbEQMygAegUIARCSAQ..i&docid=OcUtfZp5TIfDRM&w=768&h=512&q=siol.net%20u%C4%8Diteljica%20in%20u%C4%8Denci&ved=2ahUKEwjWjbGVnqf9AhVLkP0HHd_0BbEQMygAegUIARCSAQ
- Slika 11: https://images.24ur.com/media/images/1200xX/Mar2018/4940ba0faf_62043106.jpg?v=d41d

ZAHVALA

Želiva se zahvaliti najini mentorici psihologinji Maji Ahtik Požegar za vso pomoč in za vse nasvete, ki nama jih je podala ter za vodenje skozi najino raziskovalno delo.

Radi bi se zahvalili tudi najinima družinama, ki sta naju skozi celotno raziskovanje podpirali in nama devali spodbudo.

Posebna zahvala je namenjena tudi vsem učencem naše šole, ki so sodelovali v anketi in v intervjujih.

Hvala vsem za vašo pomoč, brez vas nama ne bi uspelo.

7) Se ti zdi, da učitelji, če pride do nasilja v vašem razredu, dobro odreagirajo?

Da, večinoma ukrepajo takoj

Večinoma se odzovejo takoj, vendar ukrepi niso učinkoviti

Redko se odzovejo

Pogosto nasilja ne opazijo

Drugo: _____

8) Kdo je po tvojem opažanju največkrat žrtev nasilja?

Možni so največ trije odgovori.

Zelo različno

Učenci z učnimi težavami

Učno uspešni učenci

Učenci druge narodnosti

Domnevno revnejši učenci

Domnevno bogatejši učenci

Učenci, ki izstopajo s svojim videzom (drugače oblečeni...)

Učenci, ki odstopajo po telesnem videzu (višji, manjši, debelejši...)

Učenci z različnimi boleznimi

Avtisti

Drugo: _____

9) Zakaj misliš, da je tako?

_____

10) Koga ti vidiš kot drugačnega med vrstniki?

Možni so največ trije odgovori

Druge narodnosti

Učno bolj uspešnega

Učno manj uspešnega

Domnevno revnejše učence

Domnevno bogatejše učence

Učence, ki izstopajo s svojim videzom (drugače oblečeni...)

Učence, ki odstopajo po telesnem videzu (višji, manjši, debelejši...)

Učno bolj uspešnega

Učno manj uspešnega

Domnevno revnejše učence

Domnevno bogatejše učence

Učence, ki izstopajo s svojim videzom (drugače oblečeni...)

Učence, ki odstopajo po telesnem videzu (višji, manjši, debelejši...)

Učence z različnimi boleznimi

Avtiste

Drugo: _____

19) Ali imaš v svojem krogu prijateljev kakšnega učenca, ki se ti zdi drugačen?

Možni so največ trije odgovori.

Druge narodnosti

Učno bolj uspešnega

Učno manj uspešnega

Domnevno revnejše učence

Domnevno bogatejše učence

Učence, ki izstopajo s svojim videzom (drugače oblečeni...)

Učence, ki odstopajo po telesnem videzu (višji, manjši, debelejši...)

Učence z različnimi boleznimi

Avtiste

Drugo: _____

20) Ali se v šoli z učitelji kdaj pogovarjate o drugačnosti med otroki?

Da, pogosto

Redko

Ne, nikoli

21) Ali se doma s starši kdaj pogovarjate o drugačnosti med otroki?

Da, pogosto

Redko

Ne, nikoli

Zaključek:

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje.